

ปัญหาในการจัดตั้งธนาคารพาณิชย์และการเปิดสาขาธนาคารพาณิชย์

ในการดำเนินกิจการโดยทั่วไป เมื่ออยู่ในประเทศจะประกอบกิจการใดก็อาจดำเนินการไปได้ โดยอาจตั้งกิจการในรูปแบบหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญ บุคคล บริษัทจำกัด หรือบุคคลคนเดียว โดยไม่ต้องขออนุญาตก่อน แต่สำหรับกิจการธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ และดำเนินการรับฝากเงินจากประชาชนโดยทั่วไป รัฐจึงต้องควบคุมตั้งแต่วินิจฉัยกิจการ จนกระทั่งเปิดกิจการไป ในการจัดตั้งธนาคารพาณิชย์อาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ ในรูปสาขาของธนาคารต่างประเทศ อันเป็นนิติบุคคลของต่างประเทศ และในรูปนิติบุคคลตามกฎหมายไทย ซึ่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 กำหนดให้จัดตั้งในรูปแบบบริษัทจำกัดเท่านั้น และในการตั้งธนาคารทั้ง 2 ลักษณะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาจกำหนดเงื่อนไขในธนาคารปฏิบัติได้ ส่วนกับการเปิดสาขานั้น เฉพาะธนาคารไทย ซึ่งเป็นบริษัทจำกัดเท่านั้นที่เปิดสาขาได้ แต่คงได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก่อน และรัฐมนตรีอาจกำหนดเงื่อนไขปฏิบัติได้

1. การจัดตั้งธนาคารพาณิชย์

ทั้งนี้กล่าวได้ว่า การจัดตั้งธนาคารพาณิชย์กระทำได้ 2 ลักษณะ คือ ธนาคารซึ่งเป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศ และตั้งเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย และพาณิชย์

การจัดตั้งสาขาธนาคารต่างประเทศในประเทศไทย เป็นสาขาของนิติบุคคลต่างประเทศ มีสัญชาติเป็นเสมือนคนต่างถิ่น การตั้งเป็นสาขาของธนาคารพาณิชย์ตั้งอยู่ในต่างประเทศ มาตรา 6 กำหนดไว้ว่าจะทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เท่านั้น และในการอนุญาต รัฐมนตรีอาจกำหนดเงื่อนไขที่สาขานี้ธนาคารต่างประเทศจะประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยได้ ในปัจจุบันเป็นที่เข้าใจว่า

ทางการมีนโยบายที่จะไม่โอนบุคลากรต่างประเทศเปิดสาขาในประเทศนี้ เว้นแต่จะเป็น
การนอกเหนือไปโดยขออนุญาตทางการไทยเปิดสาขาในประเทศนี้

มาตรา 7 บัญญัติว่า "ธนาคารพาณิชย์ตั้งจากสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับ
อนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์อาจเปิดสาขาได้..." จากบทบัญญัติของมาตรา
นี้จะเห็นว่า กฎหมายไม่ต้องการให้สาขาธนาคารต่างประเทศที่เปิดดำเนินการในประเทศไทย
ไทย เปิดสาขาซ้อนขึ้นอีก

ถ้าพนักงานใหญ่ในต่างประเทศจะเปิดสาขาของตัวในประเทศไทยอีกแห่งหนึ่งหรือ
หลายแห่งจะได้หรือไม่ เมื่อธนาคารต่างประเทศได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคาร
พาณิชย์ในประเทศไทย บรรดาบัญญัติการธนาคารพาณิชย์อื่นใดที่กำหนดไว้สำหรับ
ไทยซึ่งมีขึ้นเป็นนิติบุคคลต่างหาก จึงต้องถือว่าสาขาที่พนักงานใหญ่เป็นนิติบุคคลเดียวกัน
มิได้แยกเป็นนิติบุคคลต่างหากตามกฎหมาย ฉะนั้น การที่ธนาคารต่างประเทศเปิด
สาขาตามมาตรา 7 จึงดูยังไม่ถึงพนักงานใหญ่ในต่างประเทศ จึงเป็นนิติบุคคลเดียวกันด้วย
ฉะนั้น พนักงานใหญ่ในต่างประเทศที่เปิดสาขาในประเทศไทยแล้ว จะเปิดสาขาอีกไม่ได้
การดำเนินการขออนุญาตเปิดสาขาธนาคารต่างประเทศในประเทศไทยในบทบัญญัติมาตรา 6 จึง
กระทำไม่ได้เฉพาะธนาคารต่างประเทศที่ไม่มีสาขาในประเทศไทย

การจัดตั้งธนาคารไทย ในการดำเนินการจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ขึ้น ในชั้นแรก
จะต้องยื่นคำขออนุญาตตามราชวาระเดิมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด ตาม
ธนาคารแห่งประเทศไทย ตามเมื่อรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว จึงจะดำเนินการจัดตั้งบริษัทจำกัด
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ ซึ่งในขั้นนี้รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็น
สมควรก็ได้ อาทิ นายออกทุนบริษัทเดิมหนึ่งว่าได้ใจเงินเพิ่มมูลค่า เป็นต้น เมื่อได้
จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดแล้ว ไทยจึงการจดทะเบียนต่อรัฐมนตรี เมื่อได้รับใบอนุญาต
เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วก็เปิดดำเนินการได้

2. การเปิดตลาดนากาการพาณิชย์

ในการเปิดตลาดของนากาการพาณิชย์ซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทยจะต้องยื่นคำขอ
อนุญาตความยินยอมให้ผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด อนุญาตการแห่งประเทศไทย
ไทย ในการอนุญาต รัฐมนตรีอาจกำหนดเงื่อนไขได้ อนุญาตการแห่งประเทศไทยจะเป็น
ผู้พิจารณาคำขอถึงกล่าวความฉ้อโกงในการพิจารณาอนุญาตเปิดตลาด แล้วแต่ความคิด
เห็นไปยังรัฐมนตรีผู้พิจารณา

เนื่องจากนากาการพาณิชย์คำถึงขอยาถึงการ จึงขออนุญาตเปิดตลาดกันมาก ใน
การพิจารณาคำขอเปิดตลาดนากาการพาณิชย์ อนุญาตการแห่งประเทศไทยจึงรวมพิจารณาปีละ
2 ครั้ง หรือ 2 ระยะ คือคำขอเปิดตลาดภายในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ ระยะเวลาหนึ่ง และคำขอที่
ส่งมาหลังจากการพิจารณาครั้งแรก แต่ภายในวันที่ 15 สิงหาคมซึ่งระยะเวลาหนึ่ง คำขอที่ไม่
ได้รับอนุญาตในครั้งแรกของโลก หากนากาการพาณิชย์มีความประสงค์จะขอเปิดตลาดอีก
จะต้องยื่นคำขอเปิดตลาดเข้ามาอีก และนั้นนากาการแห่งประเทศไทยจะไม่ขอคำขอที่ตกไป
ขอมาพิจารณาในคราวต่อไป การพิจารณาคำขอเปิดตลาดในเขตกรุงเทพมหานครจะพิจารณา
ปีละครั้ง คือ งดการพิจารณาภายในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ ส่วนคำขอเปิดตลาดในส่วนภูมิภาค
ภาคจะพิจารณาปีละ 2 ครั้งตามระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากในเขตกรุงเทพมหานคร
นครมีนากาการพาณิชย์เปิดดำเนินการอยู่โดยนากาการกำหนดและอนุมัติคำขุโดยทั่วไปอยู่มาก
แล้ว เพื่อมิให้เกิดการง้องขึ้นกันมาก จึงพิจารณาปีละครั้งเดียว ส่วนในส่วนภูมิภาค มี
กองที่จำนวนมากที่ยังไม่มีบริการของนากาการพาณิชย์ จึงได้พิจารณาการเปิดตลาดปีละ 2
ครั้ง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนากาการพาณิชย์มากขึ้น ซึ่งนอกจากจะช่วยให้มาแต่รูปกิจของ
ของกันแล้ว ยังส่งเสริมนโยบายของรัฐบาลในส่งเสริมเศรษฐกิจพัฒนาชนบท และเป็นที่น่า
สังเกตว่า นากาการพาณิชย์ที่ขอเปิดตลาดในท้องถิ่นที่ไม่มีบริการของนากาการพาณิชย์จะ
ได้รับอนุญาตทุกครั้ง

ตามประกาศกระทรวงการคลังออกกฎหมายในพระราชบัญญัติการนากาการพาณิชย์
พ.ศ. 2509 ๒๒วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. 2505 ได้กำหนดไว้ว่า คำขออนุญาตเปิดตลาด
นากาการพาณิชย์ต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (1) เจียผากที่ลาทางจะได้ใบรับพรอวามบั้งตงตั้งเ็น
- (2) แขนงทางธุรกิจซึ่งจะประกอบเป็นส่วนสำคัญ
- (3) สมรรถนะธุรกิจที่จะประกอบ
- (4) ความชำนาญของเจ้าหน้าที่บริหาร
- (5) ชื่อ ประวัติทางการงาน และลักษณะผลิตภัณฑ์ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่

บริหาร

(6) ระยะเวลาที่ลาทางจะต้องทราบได้ในขณะยื่นคำใบ้จ่ายเริ่มการ
 นอกจากที่กล่าวแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือแจ้งในนิตยสารพาณิชย์
 การธนาคารเศรษฐกิจในท้องถิ่นให้ขณกณ และใบเสนอขอการชำระไม่พร้อมกันแล้วกลุ
 ญาติ เพื่อประโยชน์การพิจารณา และเพื่อให้เกิดการจัดชำระงานการชำระการเศรษฐกิจ
 กิจในท้องถิ่นที่โครงการจะเปิดสาขาอยู่ในนิตยสารฉบับเดียวกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้
 กำหนดไว้ดังนี้

๑. การชำระไปของท้องถิ่น ตัวเลขที่ใบประกอบการรายงาน ควรเป็นตัวเลขดำ

จุด

๑.๑ สาขาเขตเมืองใหม่ และเขตชนบทที่ประกอบ แคลาเป็นการขอเปิดสาขา
 ในเขตกรุงเทพมหานคร การยื่นแบบที่แสดงวิธีเอาที่จะจดแจ้งทางไทยจึงเคย ๒๕๕๕
 การขอเปิดสาขาใหม่ในท้องถิ่น ๑ กิโลเมตร

๑.๒ จำนวนประชากร

๑.๓ ทรัพยากรธรรมชาติ

๑.๔ การคมนาคม ทั้งทางบกและทางน้ำ ซึ่งไร้ที่ติดกันจึงนำกว้างเคื่องของ
 ด้ยส่วนกลาง โดยคำนึงถึงระยะทางและเวลาที่ไร้เป็นของไกล

๑.๕ ธานีหรือรายได้ที่สำคัญของประชากรในท้องถิ่น

๑.๖ ด้ยของของกลางการกา

๑.๗ อื่น ๆ ที่เห็นว่าสำคัญ

๒. สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น ตัวเลขที่ใบประกอบการรายงานควรเป็น
 ตัวเลข ๓ ปีที่ขณมาของดาด

2.1 ปริมาณและจำนวนเงินของนิติบุคคลประเภทที่ ๑ ที่ยื่นข้อเท็จจริงและค่านามเป็นรายปี

2.2 ปริมาณและจำนวนเงินของนิติบุคคลประเภทที่ ๑ ที่ยื่นข้อเท็จจริงและค่านามเป็นรายปี

2.3 จำนวนธุรกิจ แยกเป็น เอกชน ต่างหุ้นส่วน และบริษัทจำกัด ซึ่งมีอยู่ ณ วันสิ้นปี

2.4 จำนวนโรงงานขนาดกลางและขนาดใหญ่ รวมถึงจำนวนคนงานและอัตราค่าจ้าง แยกตามประเภทของกิจการอุตสาหกรรม ณ วันสิ้นปี

2.5 จำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์ สาขาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร สาขาธนาคารออมสิน โรงรับจำนำ และสถาบันการเงินอื่น ๆ ณ วันสิ้นปี

2.6 จำนวนพาณิชย์และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ แยกตามประเภทของพาณิชย์และค่าธรรมเนียมเป็นรายปี

2.7 โครงการพัฒนาเศรษฐกิจ และโครงการเร่งรัดพัฒนา ซึ่งมีต่อของต้นปี ณ วันสิ้นปี

2.8 ความไม่เอียงถิ่น ๆ ต้นจะมีต่อของภาวะเศรษฐกิจและการเงินของท้องถิ่น

สำหรับชื่อ ประวัติการงาน และคุณสมบัติของบุคคลที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่บริหารงานของ (๑) นั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จะไร้อัตกเกณฑ์ในการพิจารณาเห็นชอบในตำแหน่งงานบริหารดังนี้

ก. คุณสมบัติทางการศึกษาและความชำนาญ

(1) สำเร็จประกาศนียบัตรชั้นสูงทางการบัญชีหรือปริญญาตรี และทำงานในธนาคารพาณิชย์มาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี หรือ

(2) สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนสหกรณ์การธนาคารของธนาคารแห่งประเทศไทย หรือ

(3) สำเร็จประโยคอาชีวศึกษาชั้นมัธยมศึกษา และทำงานในธนาคาร

พาณิชย์มาด้วยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือ

(4) ค่าเรียงการศึกษานอกตำราชั้น ม.ศ. 3 (มัธยม 6 เดิม) และโตขึ้นทำงาน
ในธนาคารพาณิชย์มาด้วยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี

๑. ต้องไม่มีคำขานพจนานุกรมที่ประจำในกิจการอื่น

อย่างไรก็ดี คุณสมบัติของพนักงานบริหารคลังกลางข้างต้นนี้ มิได้ถือปฏิบัติโดยทั่ว
ถาวรคือ ในกรณีที่บุคคลซึ่งจะได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่บริหารคลังของธนาคารไม่มีคุณสมบัติดัง
กล่าว หรือไม่มีใจว่าคุณสมบัติที่กล่าวไปนั้นจะขาดวิญญูเชิงใด ธนาคารพาณิชย์ที่วางแผนตลอด
นัยในคำขออนุญาตได้ หากได้รับอนุญาต ก็สามารถเป็นพนักงานบริหารได้

หลักการในการพิจารณาอนุญาตเปิดสาขาที่ธนาคารของประเทศโดยถือปฏิบัติความ
สำคัญความสำคัญดังนี้

1. จะพิจารณาถึงภาวะของท้องถิ่นซึ่งธนาคารยื่นคำขอเปิดสาขา หากท้องถิ่น
นั้นไม่สำคัญที่จะให้ธนาคารธนาคารเปิดดำเนินการเพิ่มขึ้น หรือกรณีที่ธนาคารธนาคารยื่นได้
รับอนุญาตแล้วแต่ยังไม่เปิดดำเนินการ หรือเปิดดำเนินการแล้ว แต่ยังไม่ถึง 1 ปี ถึงจะงด
พิจารณาการขอเปิดสาขาในท้องถิ่นนั้น ระยะเวลา 1 ปีนี้ให้นับจากวันที่ธนาคารนั้นเปิด
ดำเนินการจนถึงวันที่ 31 มีนาคม หรือ 30 กันยายน แล้วแต่กรณี ซึ่งถัดจากวันเปิดรับคำขอ
อนุญาตแล้วเกินครึ่ง ธนาคารพาณิชย์ที่สนใจศึกษามูลค่าการพิจารณาให้เปิดสาขาทุกวงจะ
ไม่เสียเวลาารวมกันแล้วเพื่อเสนอขอเปิดสาขาในท้องถิ่นดังกล่าว สำหรับท้องถิ่นที่ยัง
ไม่มีสาขาธนาคารพาณิชย์ไปเปิดดำเนินการ ก็จะได้รับการพิจารณาด้วยดี

2. จะพิจารณาถึงฐานะและการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ที่เกี่ยวของสาม
การสำคัญดังนี้

(1) ฐานะของธนาคารพาณิชย์และผลการดำเนินงาน กล่าวคือ จะต้องมีการ
การเงินมั่นคง และมีกำลังเงินพอที่จะขยายสาขาได้ มีการดำเนินงานที่ระมัดระวัง
การธนาคารพาณิชย์ดี

(2) การลงมติของธนาคารดำเนินการสาขา จะพิจารณาจากผลการดำเนินงานของ
พนักงานใหญ่ในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เงื่อนไขในการอนุญาตให้เปิดสาขา

และขอแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย การให้กู้ยืมและให้เครดิต และการดำเนินงาน
เรื่องอื่น ๆ หากปรากฏว่า ธนาคารพาณิชย์ใดมีพฤติการณ์ต่อไปนี้ในทางที่ปฏิบัติหลักเล็งเจก-
นารมณ์ของกฎหมาย และไม่ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้เป็นผลตามขอแนะนำภายในเวลา
อันควร แสดงว่า สำนักงานใหญ่-ของธนาคารนั้นไม่สามารถควบคุมสาขาได้ทั่วถึงแล้ว อาจ
จะไม่ได้รับการพิจารณาเปิดสาขาได้

(3) ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายและขอแนะนำ สำนักงานใหญ่ปฏิบัติ
ตามกฎหมายและขอแนะนำเพียงไร และให้ความร่วมมือในการดำเนินการกับสาขาที่ปฏิบัติ
ผิดฝ่าฝืน หรือเล็งกฎหมายเพียงใด ธนาคารใดพยายามหลักเล็งกฎหมายเสมอ หาก
ยอมให้เปิดสาขาเพิ่มอีก ก็จะเป็นการสนับสนุนให้มีการฝ่าฝืนกฎหมายเพิ่มขึ้น

(4) ธนาคารพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องของใดดำเนินงานของสาขาไปในทางส่งเสริมภาวะ
เศรษฐกิจของท้องถิ่นเป็นที่พอใจ กล่าวคือ อนุมัติให้เงินฝากของท้องถิ่นในทางให้เครดิต
ในท้องถิ่นเพียงใด มีการกำหนดวงเงินและอำนาจการอนุมัติให้กู้ยืมของผู้จัดการสาขามาก
ความต้องการเครดิตของแต่ละท้องถิ่น และความสมรรถภาพของตัวผู้จัดการสาขานั้น ๆ หรือ
ไม่

(5) อัตราส่วนการลงทุนในที่ทำการร่วมสัญญาเช่าที่พัสดุเปรียบเทียบกับเงิน
กองทุนไม่สูงมาก และไม่มีสินทรัพย์ประจำซึ่งใดแก่ที่ทำการ สัญญาเช่าที่ทำการ เครื่องตก
แต่ง เครื่องใช้สำนักงาน อสังหาริมทรัพย์ที่มีไว้สำหรับพนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนอสังหา-
ริมทรัพย์ที่ตกเป็นของธนาคาร เนื่องจากการชำระหนี้ สูงกว่าเงินกองทุน ซึ่งแสดงว่าธนาคาร
นั้นนำเงินของผู้ถือหุ้นมาลงทุนในสินทรัพย์ประจำเสียทั้งจำนวน

ธนาคารพาณิชย์ใดที่ผ่านการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ข้างตนแต่ละขอตามลำดับมาด้วย
ดี เป็นที่พอใจ บอมนมีโอกาสได้รับอนุญาตให้เปิดสาขามากกว่าธนาคารพาณิชย์ที่ยังบกพร่อง
ในข้อใดข้อหนึ่ง หรือหลายข้อ ในกรณีที่ยื่นขอเปิดสาขาไปในท้องถิ่นเดียวกัน

อนึ่งนับแต่กฎการพิจารณาขอเปิดสาขา 15 กุมภาพันธ์ 2517 เป็นต้นไป
ธนาคารแห่งประเทศไทยจะนำปริมาณเช็คคืนเพราะไม่มีเงินของธนาคารพาณิชย์ที่ผ่านสำนัก
หักบัญชีมาพิจารณาด้วย หากในปีใดธนาคารใดมีจำนวนเช็คคืนเพราะไม่มีเงินในอัตราส่วน

ต่อจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์นั้นรับเข้าชำนปากกักตุนอยู่สูงกว่าอัตราที่กำหนดไว้โดย
แล้วโดยเรื่องเงินฝาก ธนาคารนั้นจะไม่ได้รับการพิจารณาของธนาคารเปิดสาขาในเขต
นักกักตุนเงินของเขตมหานคร ในวงการบริหารภายในต่อไป แผนระยะของการดำเนินงานของ
ธนาคารพาณิชย์นั้นจะดีเยี่ยมโลกก็ตาม ทั้งนี้ก็เชื่อใจธนาคารพาณิชย์ของจำนวนเงินที่เงิน
ไม่มีเงินอย่างจริงจัง เพื่อให้เชื่อใจเป็นที่นิยมเชื่อถือของคนโดยทั่วไป

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาของเปิดสาขาพิจารณาตามข้อกักตุนที่กำหนดไว้แล้ว ก็จะ
เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังว่าธนาคารใดสมควรจะได้รับอนุญาตให้
เปิดสาขาในเขตที่ใด เมื่อรัฐมนตรีเห็นชอบ ก็จะออกใบอนุญาตให้ เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว
ธนาคารจึงสามารถเปิดดำเนินการได้ หลักในการอนุญาตรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขให้
ธนาคารปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานของสาขาเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและ
นโยบายของรัฐ

เงื่อนไขตามที่รัฐมนตรีกำหนดในการ เปิดสาขาธนาคารพาณิชย์อาจเป็นปัญหาได้
แก่

๑. การเปิดสาขาเพื่อประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์จะต้องกระทำภายใน ๑ ปี นับ
แต่วันที่ได้รับอนุญาต จะเห็นว่าระยะเวลา ๑ ปีค่อนข้างจะน้อยไป เนื่องจากการจัดทำ
ทำการธนาคารจะกระทำได้ก่อนเมื่อได้รับอนุญาตแล้ว เพราะธนาคารไม่อาจซื้อที่ดินหรือซื้อ
ที่ทำการก่อนได้ อันเนื่องมาจากเป็นการต้องตามความมาตรา ๑๒(๕) และหากจะล่าช้ากว่า
เขาล่วงหน้า ถ้าไม่ได้รับอนุญาตก็อาจจะเสียเงินค่าดำเนินการเข้าไป ฉะนั้นเมื่อได้รับอนุญาต
แล้ว ธนาคารจะต้องเสียเวลาหาที่สำหรับสร้างที่ทำการ ออกแบบแปลน สร้างที่ทำการและ
ตกแต่งตัวอาคาร กว่าจะแล้วเสร็จอาจจะเปิดดำเนินการไม่ทัน ซึ่งการปลูกสร้างสาขาที่
ใหญ่ๆ แล้ว ระยะเวลาการปลูกสร้างจะต้องใช้ระยะเวลายาวนานขึ้น ก็ยังมีแนวโน้มที่จะเปิด
ดำเนินการไม่ทัน หรืออาจจะให้สัมภาระของแรงงานในตอนกลางคืน ซึ่งจะทำได้ต้องเสีย
ค่าใช้จ่ายสูง ทำให้ข้อหาวิญญูชนคือเงินกองทุนอัตราส่วนที่สูงขึ้น แผนธนาคารแห่งประเทศไทย
แต่โดยจะขอขยายเวลาเริ่มดำเนินการได้ก่อนมิใช่เพียงกรณีที่เป็นเหตุสุดวิสัยเท่านั้น
ธนาคารที่เปิดสาขาไม่ทันตามเงื่อนไข ๑ ปีที่กำหนดอาจถูกมองถือว่าเป็นธนาคารที่ขอ
อนุญาตเปิดสาขามาก ๆ แทนที่จะกักตุนธนาคารอื่น

ในบางกรณี ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้เปิดสาขา วัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุญาต ไม่สามารถ
จัดตั้งหรือเช่าอาคารใหม่บริเวณที่ได้รับอนุญาตได้ ต้องเสียเวลาขออนุญาตเปลี่ยนแปลง
สถานที่ทำการใหม่ ทำให้เสียเวลาเพิ่มขึ้นอีก ฉะนั้นในการขออนุญาตเปิดสาขานานาชาติ
ธนาคารพาณิชย์จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความสามารถซื้อ หรือเช่าที่ดิน เมื่อสร้างที่ทำการ และที่ดิน
นั้นจะต้องอยู่ห่างจากสาขานานาชาติพาณิชย์อื่นหรือธนาคารด้วย

2. การแต่งตั้งและเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่บริหารจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก
ธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน นอกจากกรณีมีความจำเป็นต้องไปก่อนแล้วขอความเห็น
ชอบไปโดยหลัง(ภายใน 20 วันนับแต่มีการเปลี่ยนแปลง) เงื่อนไขข้อนี้ ถ้าจะขอความเห็น
ชอบขอสร้างไม่ถูกต้องไม่มีปัญหา แต่เกี่ยวกับกรณีเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่บริหารของสาขาที่เปิด
ใหม่ ซึ่งมีเงื่อนไขที่กำหนดไว้ กับสาขาที่เปิดดำเนินการอยู่แล้ว จึงไม่มีเงื่อนไขข้อนี้กำ
หนดใหม่ปฏิบัติกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่มีมติขจัดแจ้งให้ทุกธนาคารทราบว่า ในกรณีที่
ธนาคารจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่บริหารจากสาขา ก ซึ่งไม่อยู่ในรายชื่อของขอความเห็นชอบจาก
ธนาคารแห่งประเทศไทย แต่เป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดมาดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่
บริหารในสาขา ข ซึ่งเป็นสาขาที่ได้รับอนุญาตใหม่ตามมาตรา 7 และมีข้อกำหนดเกี่ยวกับ
ตัวเจ้าหน้าที่บริหารเป็นเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว บุคคลที่ธนาคารพาณิชย์นั้นจะแต่งตั้งให้เป็นเจ้า
หน้าที่บริหารของสาขา ก แขนงผู้ช่วยในสาขา ข ย่อมอยู่ในรายชื่อที่จะขอได้รับความเห็นชอบ
จากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อมิให้ธนาคาร เปลี่ยนผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่
กำหนดไปอยู่สาขาเปิดใหม่ แล้วแต่งตั้งผู้ที่ไม่มีความรู้ความสามารถที่กำหนดประจำสาขา กฯ ซึ่งไม่
ทำให้ธนาคารมีเจ้าหน้าที่บริหารที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดเพิ่มขึ้นตามปริมาณสาขาใหม่เพิ่มขึ้น
อื่น อันเป็นการขัดวัตถุประสงค์ของการกำหนดเงื่อนไขข้อนี้

ปัญหาเกี่ยวกับผู้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ให้ความเห็นชอบ แต่ทางธนาคารพาณิชย์
เห็นว่ามีความสามารถบริหารงานเป็นประโยชน์ต่อธนาคาร แต่ก็ไม่สามารถให้บริการสาขา
ที่ธนาคารเห็นเหมาะสมใด กองให้ขอสาขาเก่าที่ไม่ขอความเห็นชอบ เป็นการกีดกัน
ความก้าวหน้าของพนักงานผู้นั้นไปมากเกินพอ

3. ธนาคารจะต้องจัดเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบกิจการและอื่นหรือข้อยกเว้นสาขาไม่

ของกำนันหรือฝรั่ง และในจังหวัดอำนาจเจริญการตรวจสอดแนมแล้วกล่าวถึงและขอโทษว่า
 ที่เกี่ยวข้องไม่ยังขาดในทางการของประเทศโดยประมาณใน 45 วัน นับจากวันตรวจสอด
 ในการตรวจเจ้าหน้าที่ของสำนักงานใหญ่ออกไปตรวจสอดแนมในส่วนภูมิภาค ณาการพาณิชย์
 จะคงเป็นค่าใช้จ่ายกลาง ๆ เช่น ค่าเดินทาง ค่าที่พัก และค่าเบี้ยเลี้ยงซึ่งใช้พนักงานพลทลที่จะส่ง
 พนักงานไปตรวจราชการเป็นของส่วนตัวแล้วแล้วกัน และที่ใดจะไม่คุ้มก็ค่าใช้จ่าย โดย
 เฉพาะราชการที่อยู่ไกล หรือหากจะให้พนักงานทำรายงานการตรวจสอดแนมที่ราชการ ก็จะเรียก
 ค่าที่พักและค่าเบี้ยเลี้ยงเพิ่มมากขึ้นถึงนี้จึงคงให้พนักงานตรวจสอดแนมที่อยู่ไกลเพียงตัวเดียว
 กลับมาทำรายงานการตรวจสอดแนม และจัดรถม้าขนานานำที่สำนักงานใหญ่ มีปัญหาเกิดขึ้นเมื่อขอ
 การไปตรวจสอดแนมราชการใหญ่ ๆ ที่มีปริมาณงานมาก ต้องตรวจสอดแนมทุกวันและหลายราชการ
 หรือที่อยู่ไกล ๆ คงใช้เวลาเดินทางไม่กลับตามวัน ก็อาจทำรายงานและรถม้าขนานานำ
 ไม่ทันภายใน 45 วัน เพราะการเขียนรายงานและรถม้าขนานานำนั้นมักกินเวลา

3. การย้ายที่ทำการธนาคารพาณิชย์

การย้ายสถานที่ทำการของธนาคาร ไม่มีบัญญัติไว้โดยตรงในพระราชบัญญัติการธนาคาร
 การพาณิชย์ พ.ศ. 29๐5 แต่ก็ถือได้ว่า ในการขึ้นอาคารจะย้ายที่ทำการนั้นเท่ากับขอเช่า
 เกาตจะขอเปิดทำการ ณ สถานที่แห่งใหม่ เจ้าของเดิมควรให้เงินจึงต้องขอขออนุญาตจากรัฐ
 มนตรีว่าการกระทรวงการคลังก่อน เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้พิจารณาว่าสถานที่
 ที่จะย้ายไปตั้งนั้นเหมาะสมหรือกระทั่งขอขออนุญาตอื่นที่เรียกว่าเป็นการออกถนนแล้วหรือ
 ไม่ ถ้าเห็นว่าเหมาะสมก็จะอนุญาต การขึ้นอาคารจะเลิกทำการ ณ ที่ทำการเดิม และ
 เปิดที่ทำการแห่งใหม่ ธนาคารของกรุงจะเป็นธนาคารพาณิชย์ หรือธนาคารเดิม และจดทะเบียน
 เปิดที่ทำการแห่งใหม่ ณ สำนักงานทะเบียนกรมพาณิชย์กลาง กรมทะเบียนการค้า กระทรวง
 พาณิชย์ ซึ่งเจ้าพนักงานจะเปิดสถานที่ทำการใหม่ จึงต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 การคลังก่อน ตามบัญญัติมาตรา 7 เว้นแต่ในกรณีรับทวง เช่น ในกรณีลูกหนี้
 โฉมตามายที่ทำการไม่ไกลถนนแล้วขออนุญาตมาภายหลังโดยชอบ

ในการขึ้นอาคารพาณิชย์บ้านที่ทำการชั่วคราวเพื่อก่อสร้างหรือขยาย หรือต่อเติม

ที่ทำการเดิม ก็คงได้รับอนุญาตก่อนแล้ว แต่ในกรณีที่มีการไม่ไต่ถามที่ทำการและยังคง
ประกอบการ ๒ ที่เดิมในระหว่างก่อสร้าง ก็ไม่จำเป็นต้องขออนุญาต ส่วนราชการของธนาคาร
ไทยในต่างประเทศ ถ้าจะขายที่ทำการ เห็นว่าไม่จำเป็นต้องขออนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระ
หรวงการคลัง เพราะหากองภูมิพิทักษ์กฎหมายของทางประเทศอยู่แล้ว และไม่มีผลกระทบ
กระเพื่อนสำคัญงานธนาคารอื่นในประเทศ

การขายที่ทำการไม่ใคร่มีผู้ถามมากเหมือนการเปิดสาขาใหม่ เพราะธนาคารจะ
กระเตรียมสถานที่ที่จะขายไว้ก่อนแล้ว จะมีผู้พาดังเมื่อขนย้ายไปอยู่ที่เดิมธนาคารอื่น
อาจไม่ได้รับอนุญาต ของหาสถานที่ใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย